dosarul nr.2-13904/24
2-24118980-12-2-21102024

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

27 ianuarie 2025 mun.Chișinău
Judecătoria Chişinău (sediul Rîşcani)
Instanţa compusă din:
preşedintele şedinţei, judecătorul Lupașcu Natalia
grefier Postu Nelea

examinând în şedinţă publică, în procedură contencioasă, cauza civilă la acţiunea depusă de Balan Nina către Balan Nicu, intervenient accesoriu Direcția Asistenţă Socială Protecția Familiei Anenii Noi cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere,

a constatat:

Argumentele şi cerințele reclamantei

La 18.10.2024 avocatul Daniela Mîrza acționând în interesele reclamantei Balan Nina a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului Balan Nicu, intervenient accesoriu Direcția Asistenţă Socială Protecția Familiei Anenii Noi cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

În susținerea cererii depuse se menționează că Balan Nina s-a căsătorit cu pârâtul Balan Nicu la data de 20 noiembrie 2015,eveniment inregistrat şi trecut in registrul actelor de stare civilă la Primăria s. Bujor, r-1 Hînceşti.

Notează că viaţa în comun cu pârâtul Balan Nicu a eşuat şi la data de 05.02.2021 prin actul de divorţ nr. 25, căsătoria a fost desfăcută. Din relaţia soților s-a născut un copil minor *****. Soții nu au ajuns la un acord comun în privinţa domiciliului copilului minor.

Subliniază că atât până la cât şi după destrămarea relaţiei, tata Balan Nicu manifestă un total dezinteres fată de creşterea şi educarea copilului, sarcina aceasta revenindu-i în exclusivitate reclamantei, care contribuie pentru a-i asigura un nivel de trai decent, adecvat, pentru sănătate, dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală.

Invocă reclamanta că potrivit art.63 din Codul familiei, în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. (2) Dacă un atare acord lipseşte, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa judecătorească, ţinindu-se cont de interesele şi părerea copilului (dacă acesta a atins virsta de 10 ani). În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente intre fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.) (3)La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi, avizul autorităţii tutelare în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi.

Menționează că copilul are dreptul la un nivel de viaţă suficient, care necesită cheltuieli materiale, fapt ce duce la cheltuieli lunare importante. Consideră reclamanta că e şi de datoria tatălui copilului de a contribui la aceasta.

Conform art.18 din Legea nr. 338 cu privire la drepturile copilului, ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale, poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinind cont în primul rînd de interesele acestuia.

Solicită reclamanta determinarea domiciliului copilului minor ***** cu mama Malan Nina și încasarea de la data depunerii cererii din contul pârâtului Balan Nicu a pensiei de întreţinere pentru copilul minor ***** în mărime de ½ din toate veniturile, dar nu mai puţin de 3000 lei lunar până la atingerea majoratului.

În drept cererea se întemeiază pe prevederile art. 74, 75, 76 din Codul Familiei, art. 18 din Legea cu privire la drepturile copilului.

Poziția pârâtului

După depunerea cererii de chemare în judecată, pârâtului i-a fost remisă copia cererii de chemare în judecată cu anexe, fiind explicat inclusiv dreptul de a depune referință asupra acțiunii înaintate.

Balan Nicu nu și-a expus poziția referitor la pretențiile reclamantei, nefiind prezentată referința în termenul stabilit de instanță.

Poziția participanților în ședința de judecată

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul reclamantei Balan Nina, avocatul Mîrza Daniela a susținut cererea de chemare în judecată pentru motivele de fapt și de drept invocate și a solicit admiterea acesteia. Totodată a concretizat că solicită încasarea pensiei de întreținere sub forma ¼ din salariu și/sau alte venituri dar să nu fie mai mică ca o sumă fixă, adică de 3000 lei.

Pârâtul Balan Nicu în ședință nu s-a prezentat, fiind citat legal.

În acest sens se reține că potrivit art. 39 alin.(1) Cod civil, pînă la proba contrară, domiciliul sau reşedinţa temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menţionat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege.

Se reține că potrivit materialelor cauzei şi datelor IP "Agenției Servicii Publice" verificată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (platforma M-Connect) pârâtul își are înregistrat domiciliul în mun.Chișinău *****însă nu a ridicat corespondența expediată cu aviz recomandat la adresa nominalizată, fiind returnată cu mențiunea "nereclamat" (f.d.16).

Ține de evidențiat că pct.2 pct.82 din Regulile privind prestarea serviciilor poştale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30.12.2016, trimitere nereclamată este o trimitere poştală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepţionare a acesteia.

Astfel, potrivit pct.82 din Regulile privind prestarea serviciilor poştale, trimiterile poştale cu menţiunea "Predarea în mînă proprie", "Citaţie" sau "Înştiinţare" se înmînează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poştală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poştală. Potrivit pct.88 din Regulile privind prestarea serviciilor poştale, după expirarea termenului de păstrare indicat la pct.101, trimiterile nereclamate de destinatar se înapoiază oficiului de depunere.

Totodată, în condițiile art.100 Cod de procedură civilă s-a recurs la înștiințarea pârâtului prin alte mijloace la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare și anume prin apelurile telefonice la numerele oferite de reclamanta, însă apelurile nu au fost recepționate (f.d.24). În aceste condiții, s-a recurs suplimentar la citarea publică pârâtului.

La fel, e de subliniat că toate datele cu privire la examinarea dosarului (data, ora și locul examinării cauzei) sunt accesibile publicului larg, fiind reflectate pe portalul instanței de judecată.

Reprezentantul intervenientului accesoriu DASPF Anenii Noi nu s-a prezentat, solicitând examinarea cauzei în lipsă (f.d.22).

În aceste condiții, potrivit prevederilor art.206 Cod de procedură civilă instanța a recur la examinarea cauzei în lipsa participanților absenți.

Aprecierea instanței

Audiind reprezentantul reclamantei, studiind cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează raportul litigios, instanța de judecată reține următoarele.

În temeiul art.121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În corespundere cu art.130 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor

Articolul 8 alin. (1) și (4) din Legea nr. 370 din 30.11.2023 privind drepturile copilului statuează că fiecare copil are dreptul să locuiască într-o familie, să își cunoască părinții, să beneficieze de grija lor și să coabiteze cu aceștia. Statul asigură ca niciun copil să nu fie separat de familia sa împotriva voinței lui, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul superior al copilului.

Instanța menționează că potrivit prevederilor art.63 alin. (1)-(2) din Codul familiei, în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabilește prin acordul părinților.

Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între

fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.)

Potrivit art. 63 alin. (3) din Codul familiei, la determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, în care va conține, după caz, și informația disponibilă privind actele de violență în această familie și persoana agresorului familial.

Din suportul probator administrat la dosar rezultă că Balan Nina și Balan Nicu sunt foști soți, astfel potrivit certificatului de divorț seria *****1, căsătoria între părți a fost desfăcută la 05.02.2021 (f.d.9).

Din căsătorie, s-a născut copilul ***** (d.n.*****) care după desfacerea căsătoriei soților și pînă în prezent locuiește împreună cu mama, reclamanta Balan Nina.

Această concluzie rezultă atît din poziția reclamantei cît și din Avizul emis de Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud Est, Structura Teritorială de Asistență Socială Anenii Noi din 09 decembrie 2024, solicitat în condițiile art. 63 alin. (3) din Codul familiei.

Astfel, potrivit Avizului autorităţii tutelare teritoriale (f.d.21), în prezent copilul locuiește cu mama la domiciliul acesteia, de educarea și întreținerea căruia se ocupă Balan Nina. Condițiile de trai ale copilului sunt foarte bune, fapt confirmat prin ancheta socială de la domiciliul copilului. Consideră autoritatea care exercită funcția autorității tutelare teritoriale, reieșind din interesul superior al copilului, stabilirea domiciliului copilului ***** cu mama Balan Nina (f.d. 21).

Instanța subliniază că dreptul de custodie asupra copilului a reclamat doar mama, invocând deținerea condițiilor corespunzătoare pentru educația și dezvoltarea acesteia.

În aceste circumstanțe, având în vedere interesul copilului de a se dezvolta într-un mediu sigur, sănătos și care să-i confere stabilitate, precum și ținând cont de vârsta acestuia, instanța reține că interesele copilului sunt ca acesta să fie crescut, îngrijit, educat și protejat în continuare de către mama - Balan Nina, nefiind stabilite premise în vederea respingerii cerinței formulate.

În același timp, e de subliniat că determinarea domiciliului copiilor minori cu mama, nu poate fi tratată drept o lezare a intereselor tatălui la întreţinerea şi educarea copiilor, or, determinarea domiciliului cu unul din părinţi, nu semnifică instituirea restricţiilor în exercitarea drepturilor părinteşti, exerciţiul acestor drepturi părinteşti fiind garantat de lege şi nu este limitat.

Cu privire la pretenția privind încasarea pensiei de întreținere

În conformitate cu alin. (1) art. 58 Codului familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Totodată, conform art.74 alin. (1) din Codul familiei, părinții sânt obligaţi să-şi întreţină copii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.

În concordanță cu art.75 alin.(1) Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii.

La fel, potrivit art.76 alin.(1) din Codul familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau

alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

Potrivit alin. (2), (3) art.74 Codului familiei, modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare.

Din actele administrate la dosar și declarațiile făcute de către partea reclamantă, rezultă că între părți nu există un acord referitor la întreţinerea copilului minor.

În şedinţa de judecată s-a susținut că pârâtul nu participă la întreținerea copilului minor.

E de subliniat că potrivit prevederilor art.97 Codul familiei, în lipsa unui acord referitor la întreţinere, membrii familiei menţionaţi la art.74-91 pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind încasarea pensiei respective, chiar şi în cazul cînd aceasta se plăteşte benevol.

Așa fiind, în vederea necesității păstrării nivelului stabil de asigurare material reieșind din necesităţile copilului minor, instanţa urmează să încaseze de la pârât pensia de întreţinere în mod forţat, or, copilul minor necesită o susţinere materială permanentă.

Inițial, instanța subliniază că grație legislației în vigoare, se desprinde principiul unanim recunoscut că obligația de a contribui la întreținerea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului îi revine ambilor părinți, respectiv nu poate pusă doar în sarcina numai unuia dintre părinți.

E de menționat că un copil nu are nevoie doar de îmbrăcăminte, încălţăminte şi alimente, ci are nevoie şi de condiţii decente şi optime de locuit – ceea ce presupune o locuinţă adecvată creşterii unui minor, curată, mobilată şi utilată, are nevoie de o bună pregătire educaţională, de jucării, de cărţi potrivite vârstei sale şi, cel mai important, are nevoie de afecţiune şi atenţie permanentă, de cineva care să se ocupe de educaţia şi îngrijirea sa permanentă şi constantă, de cineva care să ducă şi să aducă copilul de la grădiniţă/şcoală, ori la activităţi extra curriculare, de cineva care să fie tot timpul alături de copil şi împreună cu acesta.

Or, este mai mult decât evident că toate aceste „îndatoriri” enumerate mai sus rămân în sarcina părintelui la care a fost stabilită locuinţa copilului minor.

Așa fiind, cuantumul pensiei de întreținere urmează a fi unul rezonabil pentru întreţinerea copilului minor, capabil să asigure condiţiile de viață necesare dezvoltării normale a copilului, în dependență de starea materială și familială a părinților, dânșii fiind responsabili în mod solidar de dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului în unison cu principiile fundamentatele consfințite în legislația națională și cea internațională.

E de accentuat că la soluționarea litigiilor ce au ca obiect drepturile şi interesele copiilor, instanța adoptă soluţiile sale reieșind din interesul major al copiilor şi în descreştere, va admite în calitate de probe şi stări de fapt situaţia părinţilor şi interesele acestora.

Instanța constată că la materialele cauzei nu au fost administrate probe din care ar rezulta veniturile pârâtului.

În continuare, e de remarcat că art.75 Codul Familiei statuează că pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariu și/sau alte venituri iar art. 76 alin. (1) din Codul familiei prevede situațiile în care instanța poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

Așadar, reieșind din norma de drept enunțată, reclamanta este îndreptățită să dispună liber de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare a interesului copilului minor, la discreția acesteia.

La acest compartiment instanța reține că reclamanta pretinde la încasarea pensiei de întreținere sub forma ¼ din salariu și/sau alte venituri dar să nu fie mai mică ca o sumă fixă, adică de 3000 lei. Partea reclamantă a solicitat ambele forme de stabilire a cuantumului pensiei de întreținere prevăzute de art. 76 din Codul familiei.

Cu privire la stabilirea pensiei sub forma cotei de ¼ din salariu și/sau alte venituri, instanța apreciază că această modalitate este conformă prevederilor art. 75 Codul familiei, întrucât reflectă principiul proporționalității contribuției părintelui la cheltuielile de creștere și educare a copilului.

În același timp, în ceea ce privește solicitarea privind stabilirea unui cuantum minim fix, instanța reține că la materialele cauzei nu au fost administrate probe care să elucideze nivelul concret al veniturilor pârâtului, natura acestora, stabilitatea sau fluctuația lor. Părțile nu au prezentat documente contabile, adeverințe de venit, contracte de muncă sau alte înscrisuri care ar permite instanței să aprecieze dacă o sumă minimă fixă de întreținere ar fi justificată sau suportabilă din punct de vedere financiar.

În lipsa acestor probe, instanța nu poate stabili un prag minim fix fără riscul de a depăși capacitatea reală de plată a pârâtului, ceea ce ar contraveni principiilor consacrate de art. 72 Codul familiei privind echitatea și proporționalitatea obligației de întreținere. Totodată, aplicarea unei sume fixe se justifică doar atunci când veniturile părintelui sunt neregulate, ocazionale sau dificil de determinat, circumstanțe care nu au fost demonstrate în cauză.

Prin urmare, instanța constată că modul de stabilire solicitat alternativ de reclamantă, respectiv cota de ¼ din salariul și/sau alte venituri, este singura formă care poate fi aplicată în mod obiectiv în lipsa datelor financiare ale pârâtului, întrucât cuantumul obligației se ajustează automat în funcție de veniturile efectiv realizate.

În concluzie, având în vedere principiul proporționalității obligației de întreținere și necesitatea protejării interesului superior al copilului, instanța admite parțial pretenția și stabilește pensia de întreținere sub forma cotei de ¼ din salariul și/sau alte venituri ale pârâtului, în conformitate cu art. 75 din Codul familiei. În rest pretențiile sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

În concordanță cu art. 98 Codul Familiei, pensia pentru întreţinerea copilului minor se va încasa din momentul înaintării acţiunii în instanţa judecătorească.

Potrivit alin.(1) art. 256 Codului de procedură civilă, hotărîrea judecătorească respectivă, în partea ce ţine de încasarea pensiei de întreţinere, urmează să fie supusă executării imediate.

Reieșind din cadrul legal menționat, se stabilește termenul începerii achitării pensiei de întreținere cu data de 18.10.2024, adică data înaintării acțiunii.

Cu privire la cerința reclamantei privind compensarea cheltuielilor de judecată

Norma juridică cuprinsă în art.82 Cod de procedură civilă prevede că cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit prevederilor art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În speță reclamanta a solicitat compensarea tuturor cheltuielilor suportate în legătura cu înaintarea acțiunii.

Se reține că odată cu înaintarea acțiunii, reclamanta a prezentat dovada achitare a taxei de stat în suma de 200 lei, de asemenea a suportat cheltuieli în vederea citării publice a pârâtului, fapt confirmat prin bonul fiscal din 17.01.2025 anexat la materialele cauzei (f.d.2,28).

Astfel, instanța dispune compensarea cheltuielilor suportate, corespunzător, instanța va dispune încasarea de la Balan Nicu în beneficiul reclamantei Balan Nina suma de 400 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Potrivit art.98 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Potrivit subpct. 1.1.2. din Anexa nr. 2 din Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, se scutesc de taxa de stat în instanțele de judecată în acțiunile privind încasarea pensiei de întreținere.

Astfel, în baza normei enunțate mai sus, reclamanta fiind scutită prin lege de plata taxei de stat pentru cerința de încasare a pensiei de întreținere pentru copilului minor, corespunzător, având în vedere admiterea pretenției nominalizate, suma de 150 lei va fi încasată de la pârât în bugetul de stat în virtutea art.98 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art.art.238-241 CPC al R.M. instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Balan Nina.

Se determină domiciliul copilului minor ***** (*****) împreună cu mama, reclamanta Balan Nina *****6).

Se încasează de la Balan Nicu (d.n. ***** în beneficiul reclamantei Balan Nina **********ensia pentru întreținerea copilului minor ***** în mărime de 1/4 din toate veniturile, începând cu data înaintării acțiunii în judecată – 18.10.2024 şi până la atingerea majoratului copilului.

Se încasează de la Balan Nicu în beneficiul reclamantei Balan Nina suma de 400 (patru sute)lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest pretențiile se resping ca neîntemeiate.

Se încasează de la Balan Nicu (d.n. ***** în beneficiul statului taxa de stat în suma de 150 (una sută cinzeci) lei.

Hotărârea în partea încasării pensiei de întreținere, se execută imediat la expirarea termenului de 15 zile din data pronunțării.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul /semnătura/ Lupașcu Natalia